

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
д. філол. н., професор В.Д. Шинкарук
« 10 » 05 2016 р.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
ДИСЦИПЛІНИ**

**УСНИЙ ТА ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ
ТЕКСТІВ**

ОС «Магістр»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Київ - 2016 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

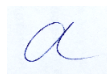
Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

д. філол. н., професор В.Д. Шинкарук
«20» 05 2016 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
іноземної філології і перекладу
протокол № 12 від «11» травня 2016 р.
Завідувач кафедри

С. М. Амеліна

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**«УСНИЙ ТА ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ
ТЕКСТІВ»**

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність: 035 «Філологія»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: к. філол.н., доцент Н.С. Ольховська

Київ - 2016р

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 0203 «Гуманітарні науки»	Вибіркова	
Модулів – 3	Спеціальність 8.02030304 «Переклад»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин - 108		3-й	
		Лекції	
		год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 9	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Практичні, семінарські	
		24 год.	
		Самостійна робота	
		84 год.	
		Індивідуальні заняття: не передбачено	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є закріпити теоретичні знання та практичні навички з письмового та усного двостороннього перекладу, закріпити основи всебічної підготовки перекладача-філолога, навчити студентів правильно користуватися різними підходами письмового та усного перекладу з німецької мови на українську та з української на німецьку, правильно користуватися автоматичними словниками та скласти власні галузеві глосарії.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Усний та письмовий переклад спеціалізованої лексики» є озброїти студентів системою певних загальнотеоретичних знань і конкретних закономірностей адекватного перекладу мовних одиниць від слова, сполучення, фразеологізмів, специфічних за структурною формою вільних словосполучень, різних типів речень і тексту. Навчити студентів комплексно підходити до відтворення змістового значення і жанрово-стилістичних особливостей текстів та повідомлень.

Вимоги до знань і вмінь студентів, набутих внаслідок вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати :

- теорію письмового та усного перекладу як акту міжкультурної, міжмовної комунікації;
- способи прагматичної адаптації тексту-оригіналу;
- перекладацькі трансформації, обумовлені заміною відправної точки тексту;
- теорію перекладацьких трансформацій;
- способи відтворення безеквівалентної лексики;
- типи семантичних відповідностей, їх класифікацію, особливості;
- способи відтворення контекстуальних значень лексичних одиниць в галузевих дискурсах;
- типи семантичних відповідностей;
- фактор стилю в перекладознавчому процесі; способи перекладу різних видів текстів.

вміти :

- перекладати галузеву термінологію;
- розподіляти та об'єднувати висловлювання при перекладі;
- здійснювати перекладацький аналіз текстів;
- перекладати власні назви;
- відтворювати безеквівалентну лексику;
- виступати з повідомленнями за обраною тематикою, добирати фактичний матеріал для курсових і дипломних робіт;
- застосовувати перекладацькі трансформаційні засоби в практиці усного та письмового перекладу;
- застосовувати фонові знання при перекладі реалій;
- користуватися автоматичними словниками, інтернет-ресурсами, комп'ютерними перекладацькими програмами та редагувати перекладені тексти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Усний та письмовий переклад галузевих текстів

Тема 1. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.

Лексикологічні аспекти перекладу. Методи перекладу власних назв. Одиниці інтернаціонального лексикону та способи їх перекладу.

Тема 2. Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад. Лексико-семантичні проблеми усного послідовного перекладу.

Тема 3. Адекватність і точність перекладу галузевих текстів. Дослівний і буквальний переклад. Типи відповідників при перекладі. Слово і речення.

Залежність перекладу слова від контексту. Види значення слова. Вибір слова із синонімічного ряду при перекладі.

Змістовий модуль 2. Трансформації при перекладі спеціалізованої лексики

Тема 4. Граматичні порівняння в процесі перекладу. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові. Переклад пасивних конструкцій. Труднощі, пов'язані із сприйняттям і відтворенням безособових форм дієслова, іменників, утворених від дієслова, безсполучникових іменникових конструкцій.

Тема 5. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові. Переклад синтаксичних комплексів - інфінітивних, дієприкметникових.

Тема 6. Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації. Лексико-граматичне вираження модальності модальними дієсловами. Способи передачі пасивних конструкцій.

Змістовий модуль 3. Теорія і практика усного та письмового перекладу галузевого дискурсу.

Тема 7. Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів. Членування та об'єднання речень при перекладі. Переклад складносурядних речень.

Тема 8. Застосування компресії та експансії у синхронному перекладі; ситуативно-змістовна (екстралінгвістична) компресія. Лінгвістичні категорії змісту, значення, теми та реми повідомлення.

Тема 9. Способи перекладу термінологічних одиниць в науково-технічному тексті. Перекладацькі трансформації: лексичні трансформації, лексико-семантичні трансформації, граматичні трансформації, лексико-граматичні трансформації.

Тема 10. Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури. Транслітерація. Особливості перекладу окремих груп назв. Передача аббревіатур і скорочень.

Тема 11. Мовні паралелі: види, форми та причини виникнення. «Несправжні друзі перекладача»: групи та їх переклад.

Тема 12. Принципи відбору зовнішньої та внутрішньої форми нових термінів у галузевих текстах. Кодифікація термінів. Стандартизація термінології.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Тема	Кількість годин, відведених на:					
		Всього годин	Лекції	Практ. заняття	Лабор. заняття	Самост. роботу	ІНДЗ
Змістовий модуль I. Усний та письмовий переклад галузевих текстів							
1.	Тема 1. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації			2		3	
2.	Тема 2. Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад			2		4	
3.	Тема 3. Адекватність і точність перекладу галузевих текстів			2		3	
Змістовий модуль II. Трансформації при перекладі спеціалізованої лексики							
4.	Тема 4. Граматичні порівняння в процесі перекладу			2		4	
5.	Тема 5. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові			2		3	
6.	Тема 6. Стилiстично та суб’єктивно обумовлені трансформації			2		4	
Змістовий модуль III. Теорія і практика усного та письмового перекладу галузевого дискурсу.							
7.	Тема 7. Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів	9		2		7	
8.	Тема 8. Застосування компресії та експансії у синхронному перекладі	9		2		7	
9.	Тема 9. Способи перекладу термінологічних	9		2		7	

	одиниць в науково-технічному тексті						
10.	Тема 10. Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури	9		2		7	
11.	Тема 11. Мовні паралелі: види, форми та причини виникнення	9		2		7	
12.	Тема 12. Принципи відбору зовнішньої та внутрішньої форми нових термінів у галузевих текстах	9		2		7	
	Всього годин:	108		24		84	

5. Теми семінарських занять: планом не передбачено

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми практичних занять

№ п/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин (дата проведення)
Змістовий модуль І. Усний та письмовий переклад галузевих текстів		
1.	Практичне заняття №1. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації	2 год.
2.	Практичне заняття №2. Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад	2 год.
3.	Практичне заняття № 3. Адекватність і точність перекладу галузевих текстів	2 год.
Змістовий модуль ІІ. Трансформації при перекладі спеціалізованої лексики		
4.	Практичне заняття № 4. Граматичні порівняння в процесі перекладу	2 год.
5.	Практичне заняття № 5. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові	2 год.
6.	Практичне заняття № 6. Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації	2 год.

Змістовий модуль III. Теорія і практика усного та письмового перекладу галузевого дискурсу.		
7.	Практичне заняття № 7. Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів	2 год.
8.	Практичне заняття № 8. Застосування компресії та експансії у синхронному перекладі	2 год.
9.	Практичне заняття № 9. Способи перекладу термінологічних одиниць в науково-технічному тексті	2 год.
10.	Практичне заняття № 10. Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури	2 год.
11.	Практичне заняття № 11. Мовні паралелі: види, форми та причини виникнення	2 год.
12.	Практичне заняття № 12. Принципи відбору зовнішньої та внутрішньої форми нових термінів у галузевих текстах	2 год.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації	7
2	Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад	7
3	Адекватність і точність перекладу галузевих текстів	7
4	Граматичні порівняння в процесі перекладу	7
5	Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові	7
6	Стилістично та суб'єктивно обумовлені трансформації	7
7	Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів	7
8	Застосування компресії та експансії у синхронному перекладі	7
9	Способи перекладу термінологічних одиниць в науково-технічному тексті	7
10	Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури	7
11	Мовні паралелі: види, форми та причини виникнення	7
12	Принципи відбору зовнішньої та внутрішньої форми нових термінів у галузевих текстах	7
	Разом	84

9. Індивідуальні завдання: планом не передбачено

10. Методи навчання:

Навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики та інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види мовної та мовленнєвої компетенції студентів.

11. Методи контролю:

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи над навчальним матеріалом, так і в кінці кожного модуля та семестру. Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання домашнього завдання студентами, проводяться поточне тестування у вигляді перекладів, диктантів та словникових диктантів. Наприкінці кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	30	100
6	6	5	6	6	5	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Підсумкове оцінювання з дисципліни «Усний та письмовий переклад спеціалізованої лексики»

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За шкалою університету (кількість балів)
A	<i>Відмінно</i>	90-100
BC	<i>Добре</i>	75-79
DE	<i>Задовільно</i>	60-74
FX	<i>незадовільно</i> з можливістю повторного складання	35-39
F	<i>незадовільно</i> з обов'язковим повторним курсом	1-34

Загальний рейтинг із дисципліни визначається за формулою:

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + 0,3 \cdot R_{\text{ат}}$$

Загальна оцінка з дисципліни визначається за кількістю набраних балів у відповідності до наведеної таблиці:

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг з дисципліни, бали
Відмінно	A	Відмінно	90 – 100
Добре	B	Дуже добре	82 – 89
Добре	C	Добре	75 – 81

Задовільно	D	Задовільно	66 – 74
Задовільно	E	Достатньо	60 – 65
Незадовільно	FX	Незадовільно	35 – 59
Незадовільно	F	Незадовільно	01 – 34

13. Методичне забезпечення:

1. Робоча навчальна програма дисципліни;
2. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт;
3. Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Алексеева И.С. Устный перевод речей. Немецкий язык: Учебное пособие.- СПб.: ООО «ИнЪязиздат», 2006.- 112с.
2. Латышев Л.К. Технология перевода: Учебн. пособие для студентов. М.: Академия, 2005.- 320с.
3. Шевченко А.И. Методическое пособие по переводу общественно-политических й экономических текстов. - Запорожье. 1998.
4. Батрак А.В., Котёлкин В.П. Пособие по устному переводу (немецкий язык). – М.: ВШ, 1979. – 172 с.
5. Вульферт И.И. Пособие по переводу немецкого технического текста – М.: Изд-во лит-ры на иностр. языках, 1969. – 260 с.
6. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. – Львів: Видавництво при Львівському університеті, 1989. – 216 с.
7. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.

Додаткова:

1. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Львів: Вища школа, 1983. – 175 с.
2. Кам'янець В.М. Відтворення німецьких власних назв українською мовою // Іноземна філологія. – Вип. 111. – Л.: ЛНУ, 1999. – С. 262-270.
3. Кияк Т.Р. Лингвистические аспекты терминоведения. – К.: УМКВО, 1989.
4. Коммисаров В.Н. Современное переводоведение. Курс лекций. – Москва: Издательство «ЭТС», 1999. – 192 с.
5. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. – Київ: Юніверс, 2002. – 280 с.

15. Інформаційні ресурси

1. http://www.deutsch-uni.com.ru/gram/sub_gat.php
2. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/xm/xm01_03.htm
3. <http://www.uni-essen.de/yaziwerkstatt/artikel/index.htm>
4. <http://deutsch.interaktiv.prv.pl/>

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Übersetzen Sie den Text

Deutschland: Rinderbestand geht zurück

Während die Anzahl der gehaltenen Schweine in den vergangenen zwölf Jahren gestiegen ist, nahm der Rinderbestand in der deutschen Landwirtschaft um über zwei Millionen Tiere ab.

Nach dem Situationsbericht des Deutschen Bauernverbandes (DBV) gibt es in der heutigen Landwirtschaft weniger Tiere als noch 1950 oder um die Jahrtausendwende von 1900. Über alle Tierrassen hinweg werden auf den Bauernhöfen heute 13,1 Millionen Großvieheinheiten tagesin, tagaus gepflegt und gefüttert. Im Jahr 2000 waren es 14,3 Millionen, 1950 im Gebiet der Bundesrepublik Deutschland und der DDR sogar 15,2 Millionen.

Während der Rinderbestand von 14,5 Millionen im Jahr 2000 auf 12,25 Millionen im Jahr 2012 zurückgegangen ist, ist die Anzahl an Schweinen von 25,6 Millionen im Jahr 2000 auf 27,7 Millionen in 2012 gestiegen. Auch die Zahlen für Geflügel sind von 122,1 auf 128,9 Millionen Tiere angestiegen. Schafe, Ziegen und Pferde werden heute erheblich weniger gehalten als noch 1950.

Sieben Milliarden Euro wurden 2012 in neue Ställe investiert

Auch die Haltungsbedingungen haben sich für die Tiere in den zurückliegenden Jahren erheblich verändert. Durch die Investitionen in tiergerechtere Ställe wurde das Lebensumfeld der Nutztiere verbessert, stellte der DBV fest. In 2012 investierten die Bauern geschätzt sieben Milliarden Euro in neue Ställe und tierfreundliche Stalleinrichtungen. Dies waren zwei Drittel aller Investitionen der deutschen Landwirtschaft.

Von den 4,8 Millionen Milchkühen in Deutschland leben heute über 72 Prozent der Tiere in modernsten Laufställen, wenn sie nicht auf der Weide sind, und nicht mehr in engen, dunklen Ställen der früheren Jahrzehnte. Laufställe zeichnen sich durch volle Bewegungsfreiheit für die Kühe, freien Zugang zu Futter und beste Licht- und Klimabedingungen aus.

Auch die 28 Millionen Schweine können sich auf hygienisch vorteilhafteren Spaltenböden tummeln und müssen nicht mehr wie früher auf eigenem Mist stehen. Im besonderen Maße nutzen nach wie vor die Schafe heute das Grünland. Von den 2,13 Millionen Schafen haben 84 Prozent aller Schafe Zugang zu Weideland.